

ZORLUKTAN SONRA KOLAYLIK VARDIR : MEKKE'NİN FETHİ BAĞLAMINDA ZALİMİN KARŞISINDA MAZLUMUN YANINDA OLALIM!

YAZAR: ALİ AYKAÇ

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

“Zorlukla beraber kolaylık vardır.”

İnşirah, 94/6

WhatsApp İletişim

Ali AYKAÇ, İmam-Hatib, İSTANBUL

aliaykac.com

iletişim : **(0)541-934 3778**

telegram : **t.me/vaazarsivi**

facebook.com/**groups/vaazarsivi**

Tüm içeriklerin **ticârî maksatla** kısmen ya da tamamen izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasak olup kul hakkını ihlâl eder. Ayrıca bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca telif hakları üzerinden yasal işlem yapılacaktır. **Ticârî maksat olmadan izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılmasında herhangi bir sorun yoktur.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

İnsan fıtratı, yaratılış gereği kolay olanı tercih etmeye, zorluklardan ise kaçınmaya yatkındır. Bu temel içgüdü, insanın yaratılışından gelen bir özellik olup, hayatının her aşamasında kendini farklı şekillerde gösterir. İnsanlar, günlük yaşamlarında bile zorluklardan kaçınarak daha rahat, daha basit ve daha zahmetsiz olanı tercih ederler. Bu eğilim, yalnızca kişisel tercihlerde değil, aynı zamanda ruhsal ve duygusal durumlarda da etkili olur. İnsan, doğası gereği rahatlık ve kolaylık arayışındadır. İşte bu yüzden, insanların hem dünyada hem de ahirette huzur ve mutluluk bulmalarını sağlayacak olan bir yol arayışında olmaları doğaldır.

Yüce Allah, insanları en iyi şekilde tanıyan ve onların ihtiyaçlarını en iyi şekilde bilen yegâne varlıktır. Bu yüzden, Allah'ın insanlar için seçtiği din olan İslam, insan fıtratına en uygun olan, kolay ve yaşanabilir bir yaşam tarzını sunar. ***“O sizi seçti ve dinde sizin için bir güçlük kılmadı.”¹, “Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez.”², “Zorlukla beraber kolaylık vardır.”³*** ayetleri dinimiz İslam'ın kolaylık yönünü açıkça ortaya koymaktadır.

Bu ayetler, dinimiz İslam'ın insana yük getirmek yerine, onu kolaylaştırmayı ve hayatını düzenlemeyi amaçladığını bizlere net bir şekilde bildirmektedir.

İslam'ın kolaylık ilkesini hayatın her alanında görmek mümkündür. İbadetlerden gündelik hayata, insan ilişkilerinden

¹ Hac, 22/78

² Bakara, 2/185

³ İnşirah, 94/5

ticari meselelere kadar, bu ilke müminlerin yaşamını düzenlerken onların yükünü hafifletir. Örneğin, seferde olan bir Müslümanın namazlarını kısaltması ya da oruç tutmama ruhsatına sahip olması, hastalık gibi durumlarda ibadetlerin kişinin gücüne göre yeniden şekillenmesi bu kolaylaştırıcı yaklaşımın somut örneklerindendir. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*'de bu hususta, **“Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız; müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.”**⁴ buyurarak İslam'ın yolunun insan fıtratına uygun, yaşanabilir bir yol olduğunu hatırlatmıştır. Bu ilke, Müslümanların hem dinî vazifelerini ifa ederken hem de dünya işlerinde huzur ve denge içinde hareket etmelerine vesile olur.

Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* 'de bu yolda bizlere rehberlik etmiş, dinin asaletini ve güzelliğini en güzel sözlerle ifade etmiştir. **“Muhakkak ki din kolaylıktır. Hiç kimse dini zorlaştırmaya kalkmasın, mağlup olur...”**⁵ buyurmuş ve bu öğüdüyle dinin aslında ne kadar anlaşılır ve uygulanabilir olduğunu göstermiştir. Hazret-i Âişe validemizin de bildirdiğine göre, **iki seçenek arasında tercih yapma durumunda kaldığında eğer günah değilse en kolay olanını tercih etmiştir.**⁶ Bu örnek, bizlere her durumda Allah'ın rahmetinden ve kolaylıktan yana hareket etmemiz gerektiğini öğütler. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* namaz kıldırırken dahi olsa kolaylık adına namazın uzun tutulmamasını istemiş; bu emrine aykırı davrananları ikaz etmek durumunda kalmıştır.⁷

Bu hadisler, İslam'ın insana yük olmaktan ziyade, ona yaşamını güzelleştirecek kurallar sunduğunu açıkça göstermektedir.

⁴ Buhârî, İlim, 11.

⁵ Nesai, İman, 28

⁶ Buhari, Edeb, 80.

⁷ Buhari, İlim, 29

İslam'ın fitrata uygunluğu, onun insanlar için kolaylık sağlayan ve yaşanabilir bir din olmasından ileri gelir. Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah, ***“Allah size kolaylık ister, zorluk istemez.”***⁸ buyurarak, dinin temel gayesinin insana hayatını kolaylaştırmak olduğunu vurgulamıştır. Aynı şekilde, ***“O, sizi seçti ve dinde sizin için bir güçlük kılmadı.”***⁹ ayeti, İslam'ın insan tabiatına hitap eden yönünü açıkça ortaya koymaktadır. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* 'de, ***“Muhakkak ki din kolaylıktır. Hiç kimse dini zorlaştırmaya kalkmasın, mağlup olur...”***¹⁰ hadisiyle bu gerçeği dile getirmiştir. Bu ayet ve hadisler, İslam'ın hükümlerinin, insanın kaldırabileceği ve hayatına uyum sağlayabileceği şekilde düzenlendiğini göstermektedir. İslam'ın bu kolaylık ve dengesi, bireyin hem dünya hem ahiret huzurunu sağlamayı amaçlayan ilahi bir rahmettir.

İslam'ın kolaylık ve fitrata uygunluk prensibi, sadece ibadetlerde ve bireysel yaşamda değil, aynı zamanda toplumsal adaleti sağlamada da kendini gösterir. İslam, zulmü en ağır şekilde yasaklamış ve mazlumin yanında durmayı bir sorumluluk olarak yüklemiştir. Kur'an-ı Kerim'de, ***“Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun.”***¹¹ buyurularak, adaletin ve hakka şahitlik etmenin imanla doğrudan bir bağ kurduğu ifade edilmiştir. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* ise, ***“Zalim de olsa, mazlum da olsa kardeşine yardım et.”*** buyurduğunda sahabe, ***Ey Allah'ın Resulü! Mazluma yardım edelim, peki zalime nasıl yardım edelim?*** diye sormuş; Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, ***“Onu zulmünden alıkoyarak.”***¹² buyurmuştur.

⁸ Bakara, 2/185.

⁹ Hac, 22/78.

¹⁰ Nesai, İman, 28.

¹¹ Nisa, 4/135

¹² Buhârî, Mezâlim, 4.

Bu örnekler, Müslümanın, toplumsal sorumluluklarını yerine getirirken de denge ve adalet içinde hareket etmesi gerektiğini gösterir. Mazlumun yanında durmak, yalnızca bir ahlaki yükümlülük değil, aynı zamanda İslam'ın kolay ve yaşanabilir bir düzen sağlama hedefinin bir parçasıdır. Zira **adaletin olmadığı yerde huzur olmaz; huzurun olmadığı yerde ise İslam'ın fitrata uygun yapısı tam anlamıyla tecelli edemez.**

Mazlumun yanında durmak, zalimin karşısında dik durmak hem bireyin imanını hem de toplumun huzurunu koruyan temel bir ilkedir. **İslam, adalet ve merhamet dini olduğu kadar, zulmün her türlüsüne karşı bir başkaldırı dinidir.** Zira Yüce Allah, **“Zulmedenlere meyletmeyin; yoksa size ateş dokunur.”** ¹³ buyurarak, sadece zulmetmeyi değil, zalimlere yakınlık göstermeyi dahi yasaklamıştır. Mazlumun hakkını savunmak, İslam ahlakının ayrılmaz bir parçasıdır ve bu tavır, toplumun güçlü bir vicdan üzerinde inşa edilmesini sağlar.

Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* hayatı, bu konuda örneklerle doludur. O, her zaman mazlumun hakkını savunmuş ve zalimlere karşı hakkı haykırmaktan geri durmamıştır. **Mekke'nin müşrik düzeninde bile Hilf'ul-Fudul'a katılarak mazlum bir tacirin hakkını savunmak için çaba göstermiştir.** Hatta, **“Şimdi de böyle bir ittifaka davet edilsem, yine katılırdım.”** ¹⁴ buyurarak, mazlumun yanında durmanın evrensel ve zamandan bağımsız bir değer olduğunu ortaya koymuştur.

Mazlumun hakkını savunmak, bireysel bir görev olduğu kadar, toplumsal bir dayanışma ruhu oluşturur. **Bir mazlumun yanında durmak, sadece o bireye değil, topluma da umut aşılar; zalimin ise ileri adım atmasını zorlaştırıp geri adım atmasını sağlar.** Bu nedenle, zalime boyun eğmemek, bir iman

¹³ Hud, 11/113.

¹⁴ İbn Hişâm, Sîret, 1/133.

göstergesidir. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, **“Cihadın en faziletlisi, zalim bir hükümdarın yanında hak sözü söylemektir.”**¹⁵ buyurarak, hakkı haykırmanın hem bireysel hem de toplumsal sorumluluk olduğunu vurgulamıştır.

Adaletin tesisi ve mazlumun yanında durma bilinci, Müslüman bireyin karakterini güçlendirir ve toplumda huzur ikliminin oluşmasını sağlar. Böylece İslam’ın fitrata uygun, kolay ve yaşanabilir bir düzen olduğu, bireyin hem Rabbiyle hem de toplumla kurduğu ilişkilerde somutlaşır. **İslam, yalnızca bireysel ibadetlerden ibaret değil, hakka sahip çıkmayı ve zulme meydan okumayı öğreten bir hayat sistemidir.** İşte bu yüzden, zalimin karşısında dimdik durmak ve mazlumun yarasına merhem olmak, bu hayat sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır.

Mekke’nin Fethi, İslam’ın adalet, merhamet ve kolaylık ilkelerinin tarihteki en somut ve etkileyici tezahürlerinden biridir. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* ve ashabı yıllarca Mekke müşriklerinin zulmüne maruz kalmış, yurtlarından çıkarılmış, mallarına ve canlarına kastedilmiştir. Ancak bu acılar ve zulümler, Resulullah’ın kalbindeki adalet ve merhamet ilkesini asla değiştirmemiştir. Fetih günü yaşananlar, İslam’ın zalimin zulmünü sona erdirmek, mazlumların hakkını teslim etmek ve toplumda huzuru tesis etmek üzere fitrata uygun bir düzen sunduğunu açıkça ortaya koyar.

Fetih günü Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, hiçbir kan dökmeden Mekke’ye girmiş ve **bu büyük zaferi bir intikam günü olarak değil, affetme ve bağışlama günü olarak ilan etmiştir.** Müşriklerin yıllarca yaptığı işkence ve eziyetlere rağmen, Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*’in dudaklarından şu cümleler dökülmüştür: **“Bugün size kınama yok. Allah sizi bağışlasın. O, merhametlilerin en**

¹⁵ Nesai, Bey’at, 37.

merhametlisidir.”¹⁶ Bu cümle, zalimin zulmüne son verirken dahi İslam’ın merhamet ve insan fitratına uygun bir tavır sergilediğini göstermektedir.

Mazlumların yanında durma ilkesini, Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* fetih esnasında çok yönlü bir şekilde uygulamıştır. **İlk olarak, Kâbe’yi şirk unsurlarından temizleyerek, insanların Allah’a olan kulluk haklarını teslim etmiş; ikinci olarak, zulümle Mekke’den sürülen muhacirlerin haklarını gözeterek onları onurlandırmıştır.** Bu, mazlumun yanında durmanın sadece bir bireysel hak savunusu değil, aynı zamanda toplum düzenini yeniden inşa eden bir adalet anlayışı olduğunu gözler önüne sermektedir.

Mekke’nin Fethi’nde bir başka dikkat çekici husus, Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*’in affedicilikle zulme karşı durma arasındaki hassas dengeyi korumuş olmasıdır. Mekke halkını bağışlarken, vahşi suçlarıyla bilinen ve İslam’ın adaletini zedeleyecek kadar büyük zulümler işleyen birkaç kişiye karşı hukukî işlem yapılmasını emretmiştir. Bu tavır, İslam’ın zalimi zulmünden alıkoyma ilkesine uygun bir şekilde, adaletin uygulandığı bir toplumsal düzenin temellerini atmıştır.¹⁷

Mekke’nin Fethi ayrıca, Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*’in mazlumlara rahmet elini uzatarak onların gönlünü kazandığı bir dönüm noktasıdır. Feth gününü müşriklerden

¹⁶ Yusuf, 12/92.

¹⁷ Peygamber Efendimiz kumandanlara şu emri verdi: **“Size karşı konulmadıkça, size saldırlmadıkça hiç kimseyle çarpışmaya girmeyeceksiniz! Hiç kimseyi öldürmeyeceksiniz!”** Bu emirden bazı kimseler müstesna kılındı. Bunlar görüldükleri yerde, Kâbe’nin altına iltica etmiş olsalar dahi öldürüleceklerdi. Onlar da şunlardı: *İkrime bin Ebî Cehil, Abdullah bin Sa’d bin Ebî Serh, Habbar bin Esved bin Muttalib, Hüveyris bin Nukayz, Mıkyes bin Subabe el-Leysî, Abdullah Hilâl bin Hatal, Hind binti Utbe bin Rebia, şarkıcı Sâre, Kureyne ve Ernebe.* Bunlar, irtidad, İslâma ve Müslümanlara aşırı düşmanlık, işkence, katl, Resûlullahı ve Müslümanları küstahça hicvetme gibi affa sığmayacak suçlar işlemişlerdi.

büyük bir çoğunluğu İslam'ı seçmiş, Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*'in bu yüksek ahlakı karşısında şirk karanlığından kurtulmuştur. Bu olay, İslam'ın kolaylık ve yaşanabilirlik ilkelerinin zalimin kalbini dahi nasıl etkileyebileceğini ve topluma umut olabileceğini göstermiştir.

Sonuç olarak, Mekke'nin Fethi, İslam'ın temel ilkelerinin bir zaferle nasıl hayat bulduğunu anlatan eşsiz bir örnektir. Bu fetihle zulüm sona erdirilmiş, mazlumlara haklarına kavuşmuş, zalimler de İslam'ın adalet ve merhametiyle tanışmıştır. **Fetih günü yaşananlar, Müslümanların sadece ibadetle değil, toplumsal düzeni sağlamak ve hakka sahip çıkmak için de mücadele etmeleri gerektiğini bize öğretir.** Mekke'nin Fethi, zalimin zulmüne boyun eğmeyen, mazlumin yanında dimdik duran ve toplumu adaletle yeniden inşa eden bir dirilişin nişanesidir.

“Zorlukla beraber kolaylık vardır.” ¹⁸ ayet-i kerimesi, Mekke'nin Fethi bağlamında en derin anlamını bulur. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem* ve ashabı, Mekke döneminde büyük zorluklara göğüs germiş, ağır zulümlere sabretmişlerdi. Ancak, bu sabrın ardından Allah'ın vaadi olan kolaylık ve zafer geldi. Mekke'nin Fethi, zorlukların geçici, Allah'ın yardımıyla gelen kolaylıkların ise kalıcı olduğunu bizlere hatırlatan bir dönüm noktasıdır.

Bu fetih, zalimin zulmüne boyun eğmeyen, mazlumin yanında dimdik duran bir direnişin ve inancın zaferidir. Peygamber Efendimiz *sallâllâhu aleyhi ve sellem*, Mekke'ye girdiğinde, kendisini ve ashabını Mekke'den çıkaran, türlü işkencelerle yıldırmaya çalışan zalimlere karşı dahi merhamet ve adaletle muamele etmiştir. Bu davranışıyla, **İslam'ın sadece bir din değil, aynı zamanda insana fitratına uygun bir yaşam**

sunan, adaleti ve hakkaniyeti ayakta tutan bir sistem olduğunu göstermiştir.

Mekke'nin Fethi, mazlumların hakkını teslim ederken, zalimlere de İslam'ın rahmetini ve bağışlayıcılığını tebliğ eden bir örnektir. Bu olay, Müslümanların hem bireysel hem de toplumsal sorumluluklarını hatırlatır. Zorluklar ne kadar büyük olursa olsun, mazlumların yanında durmak, zalimlere karşı hakkı savunmak, İslam'ın en temel öğretilerinden biridir.

Bugün, **Mekke'nin Fethi'nden aldığımız bu ilhamla, dünyanın neresinde olursa olsun mazlumların sesi olmak, onların haklarını savunmak, Allah'ın bizden istediği bir duruştur.** Zorluklarla mücadele ederken, kolaylıkların Allah'tan geleceğine inanarak sabretmek, mazlumun duasına ortak olmak ve zalime karşı adaletle direnmek, her Müslüman'ın yüreğinde taşıması gereken bir sorumluluktur. Mekke'nin Fethi, bize bu sorumluluğun hikmet dolu bir örneğini sunar: **Zorluklar geçer, kolaylıklar gelir; önemli olan, bu süreçte hakkın ve adaletin bayrağını yere düşürmemektir.**

Rabbim! Bizleri, hakkı savunan, adaleti ayakta tutan, zalimin karşısında dimdik duran, mazlumun yarasını saran kullarından eyle..!

Rabbim! Kalplerimize sabrı, dilimize hikmeti, amellerimize ihlası bahşeyle; her işimizde Senin rızanı gözetenlerden olmayı nasip eyle..!

Rabbim! Bizleri zorlukların üstesinden gelen, kolaylıklara şükreden, her halimizde sana tevekkül eden bahtiyar kullarından eyle..!

(Âmin!..)

وَعَاخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه